

Administration of the Educational Institution's Student Care and Support System Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4

Naiyana Namnil¹ and Cheewin Boonthom²

Nakorn Ratchasima College, Thailand

¹E-mail: Kruopalnaiyana@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-2653-9844>

²Corresponding e-mail: Wint2505@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-0651-0932>

Received 16/03/2024

Revised 05/05/2024

Accepted 20/07/2024

Abstract

Background and Aims: This research has the following objectives: 1) to study and compare the level of opinions of personnel regarding the administration of the student support system in educational institutions under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4. By gender Work experience and the size of the educational institution and 2) to explore ways to develop the administration of the student care and support system in the same educational institution.

Methodology: The sample group in this research consisted of 327 personnel under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, using the Krejsi and Morgan sampling table. The research tools include a questionnaire with 5 rating scales and a structured interview. Which has an IOC value in the range of 0.80 to 1.00 and a confidence value of 0.83. In data analysis, various statistics were used, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, T-test and F-test

Results: The research results include the following findings: (1) the administration of the student care and support system of educational institutions under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 is overall at a high level. Which when considered in each aspect, it was found that administration in all aspects is at a high level. (2) Administration of the educational institution's student care and support system Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 has a statistically significant difference at the 0.05 level when classified by gender. While when classified by work experience and size of educational institution found that there was no difference. (3) Guidelines for the administration of the student care and support system of educational institutions under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 found that data were collected through visiting students' homes. Using student behavior assessments to screen students organizing activities

to make students know how to control themselves and strengthen skills in living with others. There is also cooperation between teachers, schools and parents in preventing and solving student problems. Including understanding and explaining to students and parents the need to refer students with problems for help.

Conclusion: The study found that the administration of the student care and support system at Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 is effective, with high performance in all areas, though gender differences were found to be statistically significant. Furthermore, effective student care requires collaboration among schools, teachers, and parents, as well as the use of assessments and home visits to address and prevent student issues while encouraging self-control and social skills.

Keywords: Student support system; System administration

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

นัยนา นานิล และ ชีวิน บุญถม

วิทยาลัยนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 2) เพื่อสำรวจแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเดียวกัน

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ประกอบด้วยบุคลากรที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำนวน 327 คน โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ซึ่งมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติที่หลากหลาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการศึกษา: ผลการวิจัยมีข้อค้นพบดังนี้ (1) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานในทุกด้านอยู่ในระดับมาก (2) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามเพศ ขณะที่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน (3) แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 พบว่ามีการเก็บข้อมูลผ่านการเยี่ยมบ้านนักเรียน การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเองและเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีการประสานความร่วมมือระหว่างครู โรงเรียน และผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน รวมถึงการทำความเข้าใจและชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครองถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อรับการช่วยเหลือ

สรุปผล: จากการศึกษาพบว่าการบริหารระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีประสิทธิภาพ โดยประสบความสำเร็จสูงในทุกด้าน แม้จะพบว่าความแตกต่างทางเพศมีความสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ การดูแลนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมถึงการใช้การประเมินและการเยี่ยมบ้านเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาของนักเรียน ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมการควบคุมตนเองและทักษะทางสังคม

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; การบริหารงานระบบ

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเผชิญกับวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และมีแนวโน้มที่จะเป็นสังคมปัจเจกมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ทำให้คนไทยมุ่งแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมย่อยร่วมสมัยที่หลากหลาย นอกจากนี้ ความสัมพันธ์แบบเครือข่ายที่เคยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกันเริ่มลดลง ทำให้พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างอยู่ สื่อมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน แต่บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพนั้นยังค่อนข้างน้อย สื่อทางสังคมในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมประชาชนอย่างมาก โดยเฉพาะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มักมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศและการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม เกมคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์ก็มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนอย่างมาก โดยเฉพาะเกมที่มีความรุนแรงซึ่งไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของยาเสพติดและการเพิ่มขึ้นของการพนันเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะการก่ออาชญากรรมที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น คดีอาชญากรรมและคดียาเสพติด สถานการณ์ทางเศรษฐกิจยังส่งผลให้คนไทยเข้าสู่วงจรการเสี่ยงโชคมากขึ้น เช่น การเล่นพนันบอล หวยใต้ดิน และหวยหุ้น ขณะเดียวกัน กลุ่มเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย (ณัฐริน เจริญเกียรติบุตร, 2561)

การปฏิรูปการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลายองค์กรและบุคคล โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานและร่วมมือกับแกนนำอื่น ๆ เพื่อผลักดันและสนับสนุนการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาและบุคคลภายนอกให้สามารถทำงานเป็นทีมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบที่ครบวงจร นอกจากนี้ยังต้องมีการกำกับดูแลให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พัฒน์ฉัตร แซ่ภู, 2563)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ ผ่านสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิต โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ผ่านการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา ครูอาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมกันช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างครูและศิษย์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสามารถดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพนักเรียน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาป้องกัน และแก้ไขปัญหา รวมถึงการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนได้รับการดูแลจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง การเข้ามามีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยมีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามที่สังคมต้องการ ผ่านกระบวนการศึกษา การเรียนรู้ และวิถีชีวิตในสังคม (ณัฐกานต์ ญาติ, 2563)

การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ตามหลักสูตร มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่สังคมคาดหวัง บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนจึงต้องมุ่งพัฒนานักเรียน

อย่างรอบด้าน โดยสิ่งสำคัญคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการศึกษา ตามกรอบระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานักเรียน จึงได้กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน และสามารถประสานความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยรวมถึงการใช้วิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2566)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยมีเป้าหมายเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา สังคม และชุมชน ซึ่งจะมีประโยชน์และคุณค่าต่อการพัฒนาคน การพัฒนาสังคม และการพัฒนาประเทศชาติ ให้สามารถเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

การทบทวนวรรณกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีเป้าหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.) เป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนในการได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความรู้และความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญในเชิงการบริหาร สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

พรวิมล กลิ่นศรีสุข และมานิตย์ อาษานอก (2564) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ

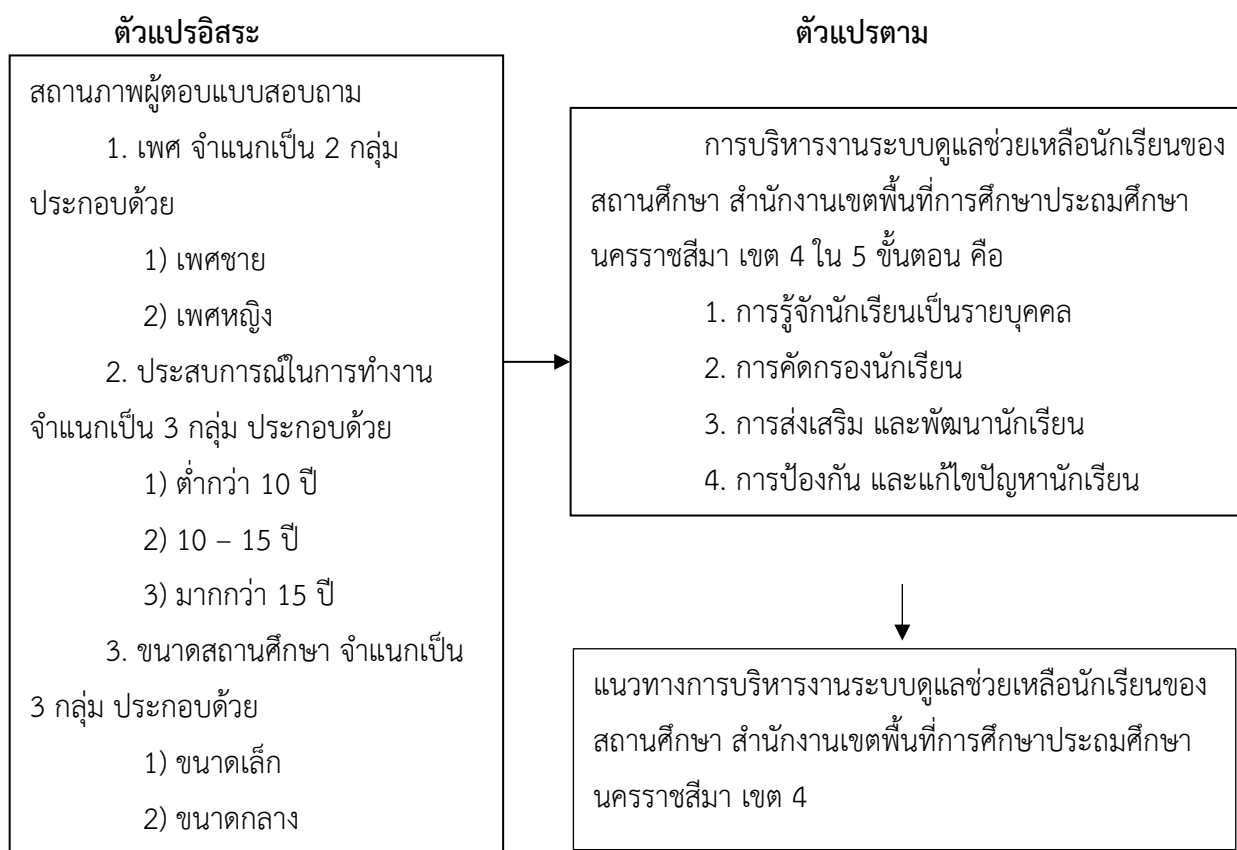
สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI modified) และลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่แรก คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีทั้งหมด 6 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีทั้งหมด 8 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีทั้งหมด 13 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีทั้งหมด 10 แนวทาง 5) ด้านการส่งต่อ มีทั้งหมด 7 แนวทาง โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากที่สุด

จิตติวา นาลวย (2565) ได้ทำการศึกษา การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกัน และรายด้านแตกต่างกันในด้านการคัดกรองนักเรียน จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน แต่รายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จิราภรณ์ ทองศิริ (2566) ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนแมวินสามัคคี อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย 1) โรงเรียนยังไม่มีระบบหรือรูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ชัดเจน ทำให้ไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริง 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ ความเมตตา ความกรุณา ความมุทิตาและความอุเบกขา พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 3) ผลจากการทดลอง พบว่า ค่าสถิติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งทุกข้อในทุกด้านมีค่า t-test น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ผลจากการประเมินผลและพัฒนารูปแบบ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ รูปแบบที่ดีที่สุด เหมือนกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มุทิตา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2566) ใน 5 ขั้นตอน คือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อ สามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำนวน 2,313 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำนวน 327 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) โดยได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม

3.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4, 2566) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

3.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยการพัฒนาแบบสอบถามมาจากของ ธนิต เยี่ยมรัมย์ (2561)

3.1.4 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

3.1.5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 50 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

3.1.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ

3.2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.2.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 327 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่า t - test (Independent samples)

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

5.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	151	46.20
หญิง	176	53.80
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	90	27.50
10 - 15 ปี	155	47.40
มากกว่า 15 ปี	82	25.10
3. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	57	17.40
ขนาดกลาง	146	44.60
ขนาดใหญ่	124	37.90
รวม	327	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 176 คน เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.80 และจำนวน 151 คน เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.20 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในช่วง 10-15 ปี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 47.40 ขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 ในด้านการสังกัดพบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 37.90 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.06	0.41	มาก	4
2. การคัดกรองนักเรียน	4.06	0.41	มาก	5
3. การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	4.08	0.43	มาก	3
4. การป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.10	0.46	มาก	2
5. การส่งต่อ	4.12	0.44	มาก	1
โดยภาพรวม	4.08	0.26	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$; S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.12$; S.D. = 0.44) การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\bar{X} = 4.10$; S.D. = 0.46) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.08$; S.D. = 0.43) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.06$; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.41) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.06$; S.D. = 0.41)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม เพศ

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ชาย		หญิง		t	Sig.
	n=115		n=81			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.12	0.48	4.00	0.33	2.754*	0.006
2. การคัดกรองนักเรียน	4.11	0.43	4.02	0.38	1.887	0.060
3. การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	4.21	0.45	3.97	0.37	5.275*	0.000

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ชาย n=115		หญิง n=81		t	Sig.
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
4. การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน	4.16	0.42	4.06	0.48	1.923	0.055
5. การส่งต่อ	4.20	0.49	4.05	0.37	3.212*	0.001
โดยภาพรวม	4.16	0.29	4.02	0.21	5.059*	0.000

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าเพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมอยู่ที่ 4.16 ซึ่งสูงกว่าเพศหญิงที่มีค่าเฉลี่ย 4.02 นอกจากนี้ยังพบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อย่างไรก็ตาม ในด้านอื่น ๆ เช่น การส่งต่อ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.036	2	.018	.104	.901
	ภายในกลุ่ม	55.973	324	.173		
	รวม	56.009	326			
การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.263	2	.132	.800	.450
	ภายในกลุ่ม	53.346	324	.165		
	รวม	53.610	326			
การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.072	2	.036	.200	.819
	ภายในกลุ่ม	58.838	324	.182		
	รวม	58.911	326			
การป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.022	2	.011	.052	.949
	ภายในกลุ่ม	67.881	324	.210		
	รวม	67.903	326			

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	.511	2	.255	1.341	.263
	ภายในกลุ่ม	61.660	324	.190		
	รวม	62.171	326			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.018	2	.009	.132	.876
	ภายในกลุ่ม	21.751	324	.067		
	รวม	21.769	326			

จากตารางที่ 4 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ขนาด สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.613	2	.306	1.792	.168
	ภายในกลุ่ม	55.396	324	.171		
	รวม	56.009	326			
การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.026	2	.013	.078	.925
	ภายในกลุ่ม	53.584	324	.165		
	รวม	53.610	326			
การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.743	2	.371	2.069	.128
	ภายในกลุ่ม	58.168	324	.180		
	รวม	58.911	326			
การป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.100	2	.050	.239	.787
	ภายในกลุ่ม	67.803	324	.209		
	รวม	67.903	326			
การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	1.536	2	.768	4.103*	.017
	ภายในกลุ่ม	60.635	324	.187		
	รวม	62.171	326			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.240	2	.120	1.803	.166

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS.	F	Sig.
ภายในกลุ่ม	21.529	324	.066		
รวม	21.769	326			

จากตารางที่ 5 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ในรายด้านพบว่ามีความแตกต่างในด้านการส่งต่อ ขณะที่ด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล: สถานศึกษาควรดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน พร้อมทั้งบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังควรมีการวิเคราะห์และจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน: สถานศึกษาควรใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โดยสามารถแยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา และควรนำผลการคัดกรองมาใช้ในการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

3.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน: สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการควบคุมตนเอง และเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสม รวมถึงมีแผนหรือโครงการที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา: สถานศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างครู โรงเรียน และผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน พร้อมทั้งดูแลนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

3.5 ด้านการส่งต่อ: สถานศึกษาควรทำความเข้าใจและชี้แจงถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังหน่วยงานที่สามารถช่วยเหลือได้ และควรมีการประสานงานภายในเพื่อการส่งต่อนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลสำคัญดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะ

เห็นว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีระดับมากในทุกด้าน ซึ่งอาจเกิดจากการวางระบบดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม การศึกษาของพัชริภา ศรีลัมภ์ (2565) ในเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ก็มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน โดยความคิดเห็นของครูในเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ก็พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามเพศ พบว่าภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน และด้านการส่งต่อ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน สาเหตุอาจเกิดจากการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่บุคลากรเพศหญิงมีความละเอียดรอบคอบและช่างสังเกตมากกว่าเพศชาย ทำให้การดำเนินงานมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาโดยจิตทิพา นาลวย (2565) ที่พบว่าความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน สำหรับผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ในขณะเดียวกัน ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างในด้านการส่งต่อ สาเหตุอาจเกิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้วางระบบการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ ทำให้การบริหารจัดการอยู่ในแนวทางเดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาโดยทิพย์วิมล เสือไว (2565) ที่ได้พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านอายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

3. แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาควรดำเนินการเก็บข้อมูลผ่านการเยี่ยมบ้านนักเรียน พร้อมทั้งบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผล และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน เพื่อสามารถแยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา โดยนำผลการคัดกรองมาใช้ในการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

3.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการควบคุมตนเองและเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังควรมีแผนหรือโครงการที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือระหว่างครู โรงเรียน และผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยดูแลนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

3.5 ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรทำความเข้าใจและชี้แจงถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังหน่วยงานที่สามารถช่วยเหลือได้ รวมถึงการประสานงานภายในเพื่อให้การส่งต่อนักเรียนมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องมีความรอบคอบและช่างสังเกต เพื่อให้การช่วยเหลือและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอเหล่านี้สอดคล้องกับการศึกษาโดยณัฐกานต์ ญาติ (2563) ที่ได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า **ด้านการบริหารให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** ครูจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ได้ร้อยละแปดสิบ **ด้านการบริหารการคัดกรองนักเรียน** ครูต้องใช้เครื่องมือที่มีมาตรฐานในการจำแนกคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ และวางแผนในการดำเนินงานกับกลุ่มนักเรียนเหล่านั้น **ด้านการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหา** สถานศึกษาต้องดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหาและให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้เรียน เช่น ปัญหาสารเสพติด เพศ การใช้ความรุนแรง และปัญหาการเรียน **ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน** ผู้บริหารต้องสนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนให้เกิดพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย และเป็นการต่อยอดสู่ความเป็นเลิศ **ด้านการบริหารการส่งต่อนักเรียน** สถานศึกษาต้องประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาควรทำการเก็บข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริง

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรจัดทำบันทึกและผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในระดับโรงเรียน

1.3 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการที่ช่วยป้องกันและกิจกรรมที่ช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพและรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ ทองศิริ. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนแม่วินสามัคคีอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร มจร.ทริภุชชัยปริทรรศน์*, 7(1), 29 – 43.
- ณัฐกานต์ ญาติ. (2563). แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 26(1), 29 – 36.
- ณัฐริน เจริญเกียรติบรร. (2561). โมเดลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร. *ดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ทิพย์วิมล เสือโว. (2565). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 8(9), 53 – 65.
- ธนิต เยี่ยมรัมย์. (2561). สภาพการดำเนินงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*
- จิตติวา นาลาย. (2565). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 9(3), 639 – 650.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พรวิมล กลิ่นศรีสุข และมานิตย์ อาษานอก. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 4(10), 147-157.
- พัชริกา ศรีลัมภ์. (2565). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(9), 189 – 198.

พัฒนฉัตร แซ่ภู. (2563). การบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสาร ศึกษาศาสตร์ มจร, 8(1), 26-44.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2566). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. นครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.

Krejcie, Robert V., & Morgan, Daryle W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Management*, 30(3), 607 – 610.

